II

(Retsakter hvis offentliggørelse ikke er obligatorisk)

RÅDET

RÅDETS HENSTILLING

af 22. december 1993

om de overordnede retningslinjer for medlemsstaternes og Fællesskabets økonomiske politikker

(94/7/EF)

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab, særlig artikel 103, stk. 2,

under henvisning til henstilling fra Kommissionen, og

under henvisning til konklusionerne fra Det Europæiske Råd den 10. og 11. december 1993 —

VEDTAGET FØLGENDE HENSTILLING:

Artikel 103 i traktaten danner grundlag for samordningen af den økonomiske politik i anden fase af processen hen imod Den Økonomiske og Monetære Union. De retningslinjer for den økonomiske politik, der vedtages i henhold til nævnte artikel, vil tjene som referenceramme for den økonomiske politik i Fællesskabet og medlemsstaterne.

Overordnede målsætninger

Der er tegn på, at recessionen har toppet i Den Europæiske Union. Produktionsindikatorerne og undersøgelser af handelen i en række lande viser, at tilliden er blevet styrket og udsigterne forbedret. Den lange rente er faldet væsentligt, og de fleste af de europæiske centralbanker har sænket de officielle rentesatser. Arbejdsløsheden stiger imidlertid stadig i de fleste medlemsstater. I de overordnede økonomipolitiske retningslinjer for 1994 bør man derfor topprioritere en tilbagevenden til en varig og ikke-inflatorisk økonomisk vækst.

Fællesskabet bør derfor sætte sig som mål at vende tendensen til øget arbejdsløshed og inden århundredets udgang at nedbringe den nuværende uacceptabelt høje arbejdsløshed på 17 mio. arbejdsløse markant. Det er absolut nødvendigt at nedbringe arbejdsløsheden for at reducere de negative økonomiske og sociale følger af dette spild af menneskelige ressourcer. Øget jobskabelse er også nødvendig for at opnå et mere aktivt samfund, hvor alle, der ønsker at deltage i produktionsprocessen, også har mulighed herfor, og hvor de faktorer, der fører til social udstødning, er væsentligt reduceret.

Dette beskæftigelsesmål bør opnås ved en ikke-inflatorisk, stærk og beskæftigelsesskabende vækst, der strækker sig over mange år og respekterer miljøet. Højere vækst er væsentlig, ikke blot for at skabe beskæftigelse, men også for at give Fællesskabet mulighed for at høste fordelene ved det indre marked, for at forbedre den økonomiske og sociale samhørighed og for at opfylde de voksende forpligtelser i relation til resten af verden. Men da væksten ikke kan skabes kunstigt, skal den først og fremmest tilvejebringes via markedskræfterne og via dynamikken i det indre marked, som skal være åbent over for omverdenen. Afslutningen af GATT-forhandlingerne på et globalt, varigt og afbalanceret grundlag og Fællesskabets åbning over for nye markeder spiller en vigtig rolle i denne henseende.

For at opnå en højere vækst er det desuden nødvendigt at styrke den økonomiske konvergens mellem medlemsstaterne. Konvergens vil skabe betingelser for større jobskabelse og give Fællesskabet mulighed for at høste de fulde fordele af det indre marked. Konvergens vil også give mulighed for en succesfuld overgang til ØMU.

De, der er ansvarlige for den økonomiske politik, har til opgave at give markedskræfterne lejlighed til at udfolde sig fuldt ud ved at:

i) opstille stabile og sammenhængende makroøkonomiske rammer

ii) fjerne de makro- og mikroøkonomiske hindringer for vækst.

I den nuværende situation er udfordringen dobbelt. For det første bør der handles beslutsomt for at forbedre vækstbetingelserne på en måde, der er forenelig med tilsagnet om omfattende jobskabelse på mellemlang sigt. For det andet bør der skabes økonomiske og sociale betingelser for en varig vækst, der er stærkere og mere jobskabende på mellemlang og lang sigt.

For at sætte gang i opsvinget er det nødvendigt at genskabe tilliden ved igen at skabe balance i den nuværende kombination af makroøkonomisk politik og troværdige strukturforanstaltninger. Jo hurtigere der tages hensyn til stabilitetsmålsætningen i den nuværende og forventede løn- og budgetudvikling, desto hurtigere kan rentesatserne yderligere blive nedsat væsentligt på et sundt grundlag. Og en lavere rente, tilvejebragt på et sådant grundlag, er et væsentligt instrument til at forbedre udsigterne på kort sigt i Fællesskabet. På grund af den alvorlige situation for øjeblikket og omfanget af den budgettilpasning, der skal gennemføres i mange lande, kan det dog meget vel tænkes, at opsvinget bliver beskedent og tøvende. På denne baggrund er det således af afgørende betydning, at de initiativer, der blev vedtaget på Det Europæiske Råds møder i Edinburgh og København, bliver gennemført fuldt ud.

På mellemlang sigt bør politik og handlemåde fortsat være forenelige med stabilitetsmålsætningen. De skal hjælpe til at overvinde stivheder og til at standse den skadelige nedgang i den offentlige opsparing, som skyldes de høje budgetunderskud. De vil hermed styrke investeringsklimaet og Fællesskabets vækstpotentiale, således at det bliver muligt at få mange år med stærkere og mere beskæftigelsesskabende vækst.

Økonomipolitiske retningslinjer

For at skabe betingelserne for at realisere Fællesskabets økonomiske mål, især større beskæftigelse og lavere arbejdsløshed, vedtager Rådet, følgende overordnede økonomipolitiske retningslinjer:

Pris- og valutakursstabilitet

Fællesskabet sigter på at fastholde en stabil makroøkonomisk ramme. De fleste af medlemsstaterne bør i 1996 have nået en inflationsrate på højst 2 til 3 % om året som et skridt hen imod prisstabilitet i Fællesskabet.

Alle politikker og alle foranstaltninger bør være i overensstemmelse med denne målsætning. De medlemsstater, der allerede har nået dette inflationsniveau, bør sørge for, at det opnåede resultat kan fastholdes gennem de økonomipolitiske foranstaltninger, der gennemføres. De øvrige medlemsstater bør tage beslutsomme initiativer som basis for lavere rente på kort og mellemlang sigt, f.eks. initiativer i forbindelse med budgetsanering, lønudvikling og inflatoriske priser i tjenesteydelsessektoren.

Hvis disse foranstaltninger gennemføres tilstrækkelig hurtigt, vil der være betingelser til stede for, at både den nominelle og den effektive rente falder, efterhånden som inflationsforventningerne mindskes. Oprettelsen af EMI vil yderligere fremme stabilitet og samarbejde, da det vil spille en afgørende rolle med henblik på at styrke mekanismerne til samordning af medlemsstaternes monetære politik og at overvåge funktionen af Det Europæiske Monetære System.

Den høje integrationsgrad og udnyttelsen af fordelene ved det indre marked kræver, at Fællesskabet fortsat sigter mod at tilvejebringe valutakursstabilitet på basis af fælles bestræbelser, så der kan gøres fremskridt i retning af konvergens og skabes et sundt økonomisk grundlag i alle Fællesskabets medlemsstater.

Fællesskabet bekræfter, at det er fast besluttet på at føre ØMU-processen til ende efter den tidsplan, der er fastlagt i traktaten om Den Europæiske Union. Med henblik herpå agter det at intensivere bestræbelserne på at opnå økonomisk konvergens.

Sunde offentlige finanser

For at genskabe tilliden må medlemsstaterne i 1994 forhindre enhver yderligere forværring i deres budgetstilling og fortsætte med at reducere budgetunderskuddene. I medlemsstater med alvorlige budgetproblemer kan tilliden styrkes ved, at der straks tages et klart saneringsinitiativ. Dette gælder specielt for medlemsstater med en meget høj og stigende gældsbyrde. Budgetkonsolideringsprocessen bør også intensiveres i medlemsstater med høje budgetunderskud, som forventer en relativt gunstig økonomisk situation i 1994. I de øvrige medlemsstater vil det være nødvendigt med en stram budgetkontrol i 1994, men vægten bør først og fremmest lægges på troværdige mellemfristede konsolideringsstrategier med foranstaltninger, der allerede bebudes nu, men som først vil blive iværksat i de kommende år, efterhånden som opsvinget tager til. På fællesskabsplan bør de udgifts- og indtægtsgrænser, som Det Europæiske Råd i Edinburgh har vedtaget, overholdes.

Medlemsstaterne bør i 1995 fortsætte deres bestræbelser på at gøre deres offentlige finansielle situation holdbar igen. På baggrund af den forventede vækst i de kommende år betyder dette, at der skal tages initiativer til at reducere budgetunderskuddene til referenceværdien i traktaten om Den Europæiske Union (3 % af BNP). Hovedparten af medlemsstaterne har mulighed for at nå dette mål i 1996, mens de øvrige har brug for mere tid. Disse initiativer vil bidrage til at opfylde traktatkriteriet vedrørende den offentlige gæld.

De foranstaltninger, der iværksættes for at sanere de offentlige budgetter, bør i første række sigte mod at nedsætte de løbende udgifter og forbedre skattesystemets effektivitet, f.eks. ved at styrke foranstaltningerne til bekæmpelse af skattesvig. Alle medlemsstaterne bør omlægge deres offentlige udgifter hen imod mere produktive anvendelser og især hen imod øgede investeringer.

På lang sigt skal medlemsstaternes budgetpolitik tilrettelægges på en sådan måde, at den i højere grad bidrager til at øge den nationale opsparing og investeringerne. Dette vil føre til budgetunderskud, der er klart lavere (og måske tæt ved balance i år 2000).

Skabelse af mere beskæftigelse

Medlemsstaterne og Fællesskabet bør træffe målrettede foranstaltninger med henblik på at forbedre økonomiens funktionsmåde, og der bør særlig sigtes på at forbedre konkurrenceevnen og Fællesskabets kapacitet til at skabe jobs.

Som følge af de særlige institutionelle, lovgivningsmæssige eller kontraktuelle forhold i hver medlemsstat bør Fællesskabets indsats begrænses til at definere målsætninger, mens det overlades til medlemsstaterne inden for fælles generelle rammer at vælge de midler, der er tilpasset deres situation. Rådet er af den opfattelse, at medlemsstaterne for at forstærke den europæiske økonomis jobskabelseskapacitet bør tage udgangspunkt i forslagene i Kommissionens hvidbog.

Lønninger, investeringer og beskæftigelse

Medlemsstaterne sætter sig som mål at øge investeringsandelen af deres BNP markant. Realiseringen af dette mål er absolut nødvendig for at øge den europæiske økonomis mulighed for en varig og ikke-inflatorisk vækst på mellemlang og lang sigt. Desuden vil genopsvinget i de private investeringer på kort sigt bidrage til at fremme efterspørgslen.

Investeringsgenopsvinget vil være muligt, hvis samfundet er parat til at udfolde de bestræbelser i dag, som vil give øget velstand og større beskæftigelse i morgen. Dette indebærer bl.a. en lønudvikling, der er forenelig med forbedringen af investeringsrentabiliteten og de europæiske virksomheders konkurrenceevne på verdensmarkederne. Denne proces vil også umiddelbart bidrage til at fremme jobskabelsen.

På kort sigt vil behovet for at skabe nye jobs udelukke reallønstigninger i de fleste lande og vil endog i visse sektorer kunne føre til et fald i reallønnen. Lønudviklingen vil dog afhænge af de enkelte medlemsstateres situation, af de enkelte industrisektorer og virksomheder og af erhvervskvalikationer og -erfaring.

Regeringerne og arbejdsmarkedets parter vil i den henseende benytte sig af alle de instrumenter, som de nationale procedurer stiller til deres rådighed, for at sørge for, at lønudviklingen i deres lande hurtigt tilpasser sig inflationsmålsætningen.

Løntilbageholdenhed i den offentlige sektor er også vigtig, dels for at lette de offentlige finanser og fremme offentlige investeringer, dels for at foregå den private sektor med et godt eksempel.

Der kan under decentraliserede forhandlinger (på branche- eller virksomhedsniveau) indføres nye metoder, som fremmer en anderledes tilrettelæggelse af arbejdet på et økonomisk sundt grundlag.

Nedskæring i de indirekte arbejdskraftomkostninger

Medlemsstaterne skal, hvor det er hensigtsmæssigt, øge deres bestræbelser på at foretage en betydelig nedskæring i de indirekte arbejdskraftomkostninger. Herved opnås der bedre ligevægt mellem omkostningerne ved de forskellige produktionsfaktorer. Hvis der ikke opnås en sådan ligevægt, vil arbejdskraftfaktoren, især arbejdskraft med få kvalifikationer, blive alt for hårdt ramt.

Den indsats, der skal gøres på dette område, har et dobbelt formål:

— den skal fremme jobskabelsen inden for serviceopgaver, der tilgodeser nye behov i samfundet, hvor der på grund af de tunge indirekte arbejdskraftomkostninger ikke er noget incitament i dag

— kombineret med lønmoderation skal nedskæring af de indirekte arbejdskraftomkostninger tillige redde arbejdspladser i de sektorer, der er udsat for international konkurrence ved at begrænse substitutionen af arbejdskraft med kapital og flytningen af virksomheder.

For at få gang i processen i den ønskede retning opfordres medlemsstaterne til at undersøge, i hvilket omfang en tilpasning af finansieringen af deres sociale beskyttelsessystemer i kombination med saneringsforanstaltninger vil kunne bidrage til at fremme beskæftigelsen yderligere. De ændringer, der foretages i systemerne bør dog ikke øge

medlemsstaternes gæld. Spørgsmålet vil blive drøftet igen på fællesskabsplan på grundlag af medlemsstaternes rapporter. Fiskale foranstaltninger, herunder miljøafgifter, kunne være et af midlerne til at udligne nedgangen i de sociale bidrag, i forbindelse med en generel stabilisering af alle de obligatoriske bidrag og en reduktion af skattetrykket.

Aktiv beskæftigelsespolitik

Gennemførelsen af målsætningen er også afhængig af, at beskæftigelsespolitikken tilpasses de igangværende økonomiske forandringer.

Medlemsstaterne opfordres til :

— at forbedre deres uddannelses- og efter- og videreuddannelsesssystemer, således at de personer, der søger ind på arbejdsmarkedet, har kapacitet til at udvikle sig fagligt og samtidig besidder de kvalifikationer, virksomhederne har brug for
— at lette langtidslediges reintegration på arbejdsmarkedet
— at gøre de lokale arbejdsanvisninger mere effektive
— at mindske den alt for store stivhed, som forhindrer arbejdsmarkedet i at fungere effektivt
— at forbedre arbejdskraftens mobilitet
— at fremme liberaliseringsforanstaltninger i beskyttede sektorer, herunder i givet fald tjenesteydelsessektoren.

Fuldførelsen af det indre marked

Det store eksportorienterede indre marked er en afgørende trumf for den europæiske økonomi, som bør udnyttes fuldt ud. Den fuldstændige gennemførelse af fællesskabsreglerne på nationalt plan, forenklingen og lettelsen af reglerne, skabelsen af et fiskalt, administrativt og finansielt miljø, der er til gunst for de små og mellemstore virksomheder, anvendelse af konkurrencebestemmelserne og kontrol med statsstøtte er afgørende faktorer i forbindelse med fuldførelsen af det indre marked.

I denne sammenhæng bør kapitalmarkedernes effektivitet forbedres for at tilskynde til at opsparingen ledes til produktive jobskabende investeringer.

De transeuropæiske net er ligeledes et afgørende element, med henblik på at det indre marked kan fungere effektivt og konkurrenceevnen styrkes. Rådet vil i denne forbindelse hurtigt og fuldstændigt benytte sig af de nye muligheder, som åbnes i medfør af traktaten (artikel 129 B).

Ovenstående økonomipolitiske retningslinjer vil være referencegrundlaget for al fremtidig multilateral overvågning. Gennemførelsen af retningslinjerne vil blive overvåget i overensstemmelse med procedurerne i traktaten. Rådet skal også evaluere gennemførelsen af retningslinjerne som led i sin evaluering af medlemsstaternes konvergensprogrammer.

Udfærdiget i Bruxelles, den 22. december 1993.

På Rådets vegne
J.-M. DEHOUSSE
Formand